

עין משפט נר מצוה

- א א ב מ"י פ"ג מהל'
מחלכות אסורות הלכ'
טו טז סמג לאחין קמה
ט"ז ט"ח ש"ס פ"ג קלג ספ"ק
א:
- ב ג מ"י ש"ס הלכ' ח
ט"ז ט"ח ש"ס ספ"ק ב:
- ג ד מ"י ש"ס פ"ה הלכ' ט
סמג לאחין קמה ט"ז ט"ח
י"ד ט"ז ר"ל ספ"ק א:
- ד ה מ"י ש"ס הלכ' ו סמג
לאחין קמה ט"ז ט"ח י"ד
כ"י ר"ל ספ"ק ג:
- ה ו מ"י פ"ו מהלכות
שמיטה הלכ' ב:
- ו ז מ"י פ"ג מהלכות
מחלכות אסורות הלכ'
ט:
- ז ח מ"י פ"ו מהל'
שמיטה הלכ' ג:
- ח ט מ"י ש"ס הלכ"ה א
[ופ"ה מהלכות כבודות
הלכ' ט]:
- ט י מ"י פ"ו מהלכות
שמיטה הלכ' ג:
- י כ מ"י פ"ג מהלכות
מעשר שני הלכ"ה כז:

תורה אור השלם
1. והיתה שבת הארץ
לכם לאכלה לך
ולעבדך ולחיתך
ולעוֹף האֵר והבְּהֵמָה
האֲרָצִית עִמָּךְ:
ויקרא כה ו

מוסף רש"י
מכין וקידש בדמיון
מקודשת. לזין הדמים
מקדשן בלשון (קדושין
(11).

השוכר את הפועל פרק המישי עבודה זרה סב.

מסורת הש"ס

- (א) פ"י כדים גדולים ערוך
וקי נשמת קל: כפרש"י
(ב) קידושין ז: לעיל ד: כ
ומרים מו: (א) שביעית
פ"ח מ"ד [ש"ע] להצט
המפוסטן. (ד) [בכורות
י"ג:] (ה) [ז' והגן והייט
משנה לשביעית פ"ח מ"ד
כפי הנוסחה משנה דהתם:
(ו) [בסדר המשנה ל' ב' וירקן:
(ז) מעשר שני פ"ג משנה א'
(ח) תנאף כן כפר"י ועיין
רש"י.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה השוכר וכו'
וקאמר שוכרו מותר
המשמע לגמרי. לא הנני
דמה לז' [במשנה] ה'
א"ל פ"ג בענין אחר דה'
כירש דקמי שוכרו אסור
וזה הל"פ שביעית הינו
דלוקר ליהנות ממנו ש"ל
בקדושת שביעית א"ר
בסיפא דמי שוכרו מותר
ע"כ לגמרי מותר:
בא"ד (בבב) בסתבר
דלא קבא: תמה לי כמה
נמספיקן ביה הא פשיטא
דלזן לגמרי שאל אישורי
מיין נכר דהרי קמי מכן
וקדש דמיין מקדושת
הי דהתלפין מותר
למחיס מכ"ש שוכרו ו"ע:
ד"ה נמצא וכו' דרשב"ה
פ"ה ורביה אקילו. לבית
אימא צירושלמי ספ"ח
שביעית ארי"ז זתא אומרת
שלא לוקר לזתא אשה דדמי
שביעית ו"ע:

גהות הב"ח

(א) והנחה האומר
לפועל הילך דבר זה ולקוט
לי ירק זה היום שוכרו
אסור לקוט לי ירק
היום שוכרו מותר אמר
א"י כ"ל: (ב) "ש"י ד"ה:
השוכר וכו' בגמרא. י"ב
ד"ב זה ע"כ: (ג) ד"ה
שוכרו וכו' ובגמרא מפרש.
י"ב דף ק"ה סוף ע"א:
(ד) הוב' ד"ה מ"ט ש"ל
וה' דמשמע לגמרי ולא
בענין דבהנה בקדושת
שביעית וכו' שביעית א"ת
גופיה לא היה לנו לתק:
(ה) ד"ה והגן וכו' אסור
מדרבנן אלמא לאויש
אחריתא שרו אותן מעות
הי"ג גבי שביעית המעות
שוכרו פ"ד ישיעאל
א"י מאי קא פריך לישיע
הא דקמ"ה. י"ב פי' האי
שוכרו אסור לשביעית א"ת
אלא לומר דאסור לו
להחיק בשוכרו כשיעור זמן
הביעור אלא צריך לאכל
קודם זמן הביעור דהיינו
קודם שיכלה לחיה מן
השדה אותו המין שביע
לו ההכר ממנו וכשיעור זמן
הביעור חייב לעבור מן
הבית והוא שיושילש בביתו
להפקירו לכל ודך הפקר
מותר לאכלו וכו' בביעור
פירות שביעית שאמרו
החמים בכל מקום והיינו
דכתבו מוס' דגבי שביעית
המעות אינם אסורים
לאחרים כלומר אין דין
איסור שביעית לאחר
שביעית זמן הביעור לאסור
לגמרי אף לאחרים
ולטעמיה שרפה או פירוש
חובה לזון דעת הרמב"ם
כפ"ו מהל' שמיטה דכבר
השיגו הרשב"ד אל

השוכר את הפועל: מ"ט שוכרו אסור. מתוך השיטה משמע
כי מעתה היה יודע שיין נכר מופס דמיו כעבודת
כוכבים ואעפ"כ היה רואה לדמות שוכר יין נכר לדמי ערלה ולשכר
שביעית אע"ג דאיכא ביין נכר כמי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו
והכי פריך מ"ט שוכרו אסור נהי
לדופס דמיו כעבודת כוכבים מ"מ
שכרו אין זו איסור אלא מדרבנן
ואינו חשוב כדמי יין נכר ומה טעם
גזרו עליו אולימא משום ש"ו נכר נכר
גופיה אסור בהנאה מן המורה הלכך
גזרו על שוכרו לטו הגוף והרי ערלה
וכלאי הכנס דאסורין בהנאה מן
המורה ולא גזרו על הדמים לטו
הגוף ואין להחמיר כלן בשכר יומר
מהתם דדמים דהשאת דמים שמיאנו
איסורי הנאה שגס דמיהס אסורין
מן המורה כמו הגוף צלותן מופסין
דמיהן ואפילו הכי לא גזרו דמיהס
לטו גוף צלותן שאין מופסין דמיהס
שכר שאינו אסור בשום איסור הנאה
מן המורה כל שכן שלא נגזר שכר
לטו הגוף ומשני אלא הואיל ותופס
דמיו כעבודת כוכבים כלומר שכר
בגוף לא מוחליף אלכ שכר דמיהס
מיחליף ורבי שביעית
דמופת דמיהס * וקאמר שוכרו מותר
דמשמע לגמרי ולא (ד) נתפס
בקדושת שביעית ולא גורין שכר
שביעית לטו דמי שביעית ואין
לומר דשאיין יין נכר דלית ציה תרי
חומרי איסור הנאה ותופס דמיו
ללא מיחליף שכר דמיהס בתי חומרי
יותר מבחומרה אחת ומסקי א"ר
אצבו א"ר יוחנן קנס הוא שקנסו זו

ודאי משום גזרה לא שייך למיגזר כדפרי' דאי מטעם מיחליף הוא לא היה לנו לחלק בין פועל דין פועל לא היה לנו לחלק בין חמרים לפועל אלא מטעם קנס הוא וחמרים קנסו ראו לקנוס בחמרים יותר משום דנפיש אגרייהו וכן פועל דין נכר משום חומרה דין נכר כדמסיק רבא כדמיינן אלו החמירו יין נכר ושביעית לפי שמופסין דמיהן ראו לקנוס בשכר דהוי קנת כעין דמיהס אלכ בשאר איסורי הנאה שאין מופסין דמיהס * ומסתבר ללא קנסו: **והרבנן** מברו וקדש ברמיהו מקודשת. תימנה לפי מה שפירש בקונטרס לעיל בפרק ר' ישמעאל (דף נ"ד: ד) דוקא לקדש אשה המירו אלכ לאיתתהניו מינייהו אסור מדרבנן (ה) אלכ לאיניש אחרינה שרו אותן מעות וה"ג גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים (ו) כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל (ס) מאי קא פריך דקאמר אסור במתני' היינו דוקא לפועל שאסורין הן כמו למוכר דוקא וי"ל דאסור דמתני' משמע לכ"ע מיהו תימנה מאי קא פריך שמי התם דהיינו דדיעבד כדמוכח בגמריס פרק הגומלין (דף נ"ז: ו) אלכ לכתחלה אסור ומתני' לכתחלה אריי יש לומר דאסור דמתני' משמע ליה אפילו דדיעבד [וע"ע מוס' חולין ד: ד"ה מותר מילין]: **ברמיהו** מקודשת. משמע הא בגוף הערלה אסור לקדש וטעמא משום דלית ציה שיה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שיה פרוטה בשלל כדרך הנאתן (י) או באפרין כדתנן (תמורה דף נ"ז: ב) כל הנשרפין אפרין מותר וי"ל כיון שכל זמן שהיא ענין אסור למכרו מן המורה כמו כן אסור לקדש זו אשה דהוי (יא) כמו מכירה חשובה ויש זו הנאה כשמתקדש את האשה דגרמיהן (קידושין דף ג: ב) קישה קישה משדה עפרון וזה לא דמי לקישה דשדה עפרון שראוי לקנות זו חפץ או לשאר הנאות: **א"ר רב** י"ב היום שוכרו מותר. פירוש דהוי כמו שוכרו ללקוט מציאות שאין אלו דמי פירות שביעית וא"ת הניחא למ"ד (ב"מ דף ט: ב) המגביה מציאה לתצירו קנה חצירו אלכ למ"ד ללא קנה חצירו א"כ זה המלקט קנאס וכשנותנס לעל הבית דדינר זה מנא מוכר לו פירות שביעית י"ל ללא חשיב מוכר דיד פועל כד בעה"כ דמי ועי"ל דשאי תהס דלמר לא קנה חצירו ללא עתה חצירו לעל הבית דדינר לידו ואם ירצה המגביה יכול לנכות זה קודם שגבא ליד חצירו אלכ כהא שאין המלקט מתכוין לנכות כלל לא בתחלה ולא בשוק ובשוק לא בעל הבית או זכה בעל הבית וכו' האי גוונא פי' ר"ת שיליה משיילין (בבב דף נ"ט: ג"ד"ה ה"ב) גבי מילאן ונותן לתצירו דלמר רב נחמני כרגלי מי שנתמלאו לו ופע"ג דלית ליה לרב נחמן ללא קנה חצירו כיון שלא נתכוין לנכות הוא וכשנתנה לתצירו וזכה חצירו: **נמצא** זה פורע חובו מפירות שביעית. אומר רבינו יצחק דהסחורה שהיא אסורה בפירות שביעית היינו לקנות הרבה ביחד להוליך ממקום הוול למקום היוקר וכמו שהיו עושין ארספי שביעית שפאולין לעדות בפרק זה בזור (סנהדרין דף טו: ב) מטעם סחורה וכן פורע חובו מפירות שביעית שיה משתכר בפירות שביעית ולאו לאכלה קרינא ציה אלכ אם הוא לוקט למכור על יד לקנות זו דבר אכילה אין דבר זו סחורה וכן שנינו פרק לולב הגזול (סוכה דף נ"ט: ו) ושם ד"ה ויתב) מצלע דמי אחרוב צלוכל וצלאו הבעלה נמי היה מותר לאילמלל דלזין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ אלמא מותר למכור ועוד דמי במסכת שביעית (ב"מ דף נ"ג) לא יאה לוקח ירקות שדה ומוכר בשוק אלכ לוקט זכנו מוכר על ידו משמע דאפילו לכתחלה וא"ת תשיק רישא לריפא רישא אפרה (כ"ה) לוקח למכור בשוק משמע הא לוקט מותר אפילו בשוק והדר תני לוקט זכנו מוכר על ידו הא למכור אסור ונראה דיש במשנה ברישא טעות סופר וגרסא בשניהם לוקט מיהו יש ליישב הגירסא ואשמעינן דדין לוקח ולוקט שוין דשניהם אסור למכור בשוק ורישא תנא לוקח וה"ה לוקט וסיפא לוקט וה"ה לוקח ויש ליתן טעם למה אסור יותר בשוק שכשמשמעיד חנות בשוק דומה יותר משתכר בפירות שביעית ואע"פ שאמרו שאסור לפרוע חובו מפירות שביעית משום דלאו לאכלה הוא מ"מ לקדש אשה מותר אע"ג דלאו לאכלה הוא כדאמרין פרק האיש מקדש (קידושין דף נ"ג: ב) מעשה באלה שקידש חמש נשים בכלכלה של שביעית ואמרו חכמים אין האחיות מקודשות הא אחרות מקודשות וטעמא דמשום פריה ורביה אקילו ציה רבנן ומיהו יש לדחות דהתם דיעבד אלכ לכתחלה אסור: **ד"ר ירבי** ניהאיה בצד היתר. וא"ת כיון דיהיב ליה צד היתר מאי אריא דפועלים עושין בפירות שביעית הללו אפילו היו עושין מלאכה אחרת יהיו מותרין לפרען מפירות שביעית וי"ל דוקא כשעושין המלאכה בפירות שביעית עמאן או אינו נראה כגופן שכר מה שפורען מפירות שביעית ומשום הכי נקט עושה מלאכה בפירות שביעית והעלם לאכלה דוקא דדומה שהם של שניהם יחד לאכלה אלכ עושה במלאכה אחרת יכול להיות שהוא אסור דדומה שפיר שכר מלאכה:

העלה
ומתקין לאחרים אלכ לז' אסורין להחיק זמן הוא דמייב לכתון מן הבית ולהפקירו וכו' והוא דעת הוס' והוא דמייב בסדר נהר וכן פסק בסגמ בעשה קמ"ו ומ"ש הוס' כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל לפי פירושו כהא דליתמנ לנה [והשאר חסר]: (א) ד"ה דמייבן וכו' שיה פרוטה בשלל כדרך הנאתן. י"ב ג"כ לשון מוספות בקידושין דף י"ג ע"כ דמייב לביכא ש"ס אלכ כדרך הנאתן א"י י"ל דאיכא ש"ס אף שלא כדרך הנאתן מ"מ כיון שהאשה כסורה שיה ליה ליהנות לך הנאתן וכו' פ"ג סמכה דעתה וכו' אסור טעות: (א) בא"ד אסור לקדש זו דלוי חשובה כמו שכתבה ריש' דיש זו: (ב) ד"ה מנאל וכו' רישא אסור ליתוקר וכו' ואפ"ל למכור בשוק הדרי: